

Kommentarer til ME-reportasjen

Nina Strand

journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening

Personer og instanser som blir omtalt i reportasjen ble invitert til å komme med sine tilsvarende og perspektiver. De har lest hele reportasjen. Siden familien er delvis anonymisert, er også disse personene anonymisert.

NAV i kommunen

Lederen ved NAV i familiens hjemkommune har vært ansatt siden oktober 2017. Han påpeker at han ikke vet hvordan dialogen i møtene har fortonet seg, men svarer etter å ha satt seg inn i saken.

NAV-kontoret har i oppfølgingen arbeidet for å avklare arbeidsevne, i tråd med regelverket. I dette arbeidet har det vært vesentlig å ta hensyn til og anerkjenne situasjonen til moren i familien. På generelt grunnlag ønsker jeg å få mulighet til å si noe om hvordan NAV-veiledere jobber i oppfølgingen av personer på arbeidsavklaring. NAV-veilederen skal, sammen med personen det angår, lage en plan som inneholder aktiviteter som skal avklare arbeidsevne. Denne planen skal også følges opp. Etter regelverket skal aktiv behandling gjennomføres, eller arbeidsevne prøves ut i tiltak, for et en skal kunne motta arbeidsavklaringspenger. I oppfølgingen skal NAV være med på å synliggjøre muligheter, samtidig skal vi sikre at det skjer innenfor et gitt regelverk. Dette er en balanse mange veiledere i NAV kjenner på ofte, og vi har et stort ansvar for å opprettholde denne balansen, og kommunisere dette i møte med brukeren.

I oppfølgingen NAV-veilederen hadde med moren, ble det etter hvert klart at hverken arbeidsrettede tiltak eller foreslått behandling var aktuelt i hennes situasjon. Hun fikk innvilget uførepensjon da at hun søkte om dette.

Når NAV sender bekymringsmelding til barnevernet er det alltid barnas beste som ligger til grunn, og som offentlige tjenestemenn er NAV-veiledere pliktig å varsle fra om bekymringsverdige forhold. I slike situasjoner sitter vi ikke med all informasjon, men gjør da vurderinger med bakgrunn i de opplysninger som er tilgjengelig. Det er Barnevernet som utreder om det da er grunn til bekymring og om eventuelle hjelpetiltak skal iverksettes.

Barnevernleder i kommunen

Barneverntjenesten har etter loven en plikt til å undersøke saken når det kommer inn en bekymringsmelding. Jeg har stor forståelse for at kontakten med barneverntjenesten kan oppleves som en belastning for familien, og synes det er trist at barna har vært redde.

Etter at saken var behandlet i Fylkesnemnda i 2013 ønsket ikke familien tiltak fra barneverntjenesten. Saken ble derfor avsluttet fra barneverntjenestens side, selv om Fylkesnemnda konkluderte med at familien trengte omfattende hjelp.

Den andre bekymringsmeldingen kom ca. 1 ½ år senere; fra en annen offentlig instans enn den første bekymringsmelding. Dette utløser, etter barneverntjenestens vurdering, en plikt til å gjennomføre ny undersøkelse. Med bakgrunn i sakens kompleksitet ble det besluttet å oppnevne sakkyndig psykolog. Denne fikk et bredt mandat for å undersøke barnas omsorgssituasjon. Mandatet inneholdt 15 punkter som den sakkyndige skulle kartlegge og vurdere, og der det ble bedt om anbefaling i forhold til eventuelle videre tiltak. Den sakkyndige ble gitt frihet til å skaffe seg den

informasjon som var nødvendig for å gjennomføre oppdraget, herunder kunnskap om ME-sykdommen.

Den sakkyndige anmodet selv om en medsakkyndig med ME kompetanse. Dette ble imøtekommet av barneverntjenesten, og medsakkyndig ble oppnevnt med tilhørende begrenset mandat. Barneverntjenesten har deretter fulgt de sakkyndiges anbefaling fullt og helt i denne saken.

Saken illustrerer at det er svært utfordrende å vurdere omsorgssituasjonen i en familie der samtlige barn og en av omsorgspersonene er rammet av ME.

Tidligere skolesjef i kommunen

Siden barna hadde stort skolefravær, var det min plikt som skolesjef å involvere meg med tanke på å gi barna og familien best mulig og relevant hjelp. Både kommunale hjelpeinstanser og Fylkesmannen mente da at det var en bekymringsmelding til barnevernet som måtte til. I bekymringsmeldingen bad jeg derfor om at familien måtte få relevant hjelp og støtte. På bakgrunn av tett kontakt med skolene og lærerne, var det ikke mitt inntrykk at disse barna var sterkt preget av manglende skolegang. Heller var det slik at de fikk maksimalt ut av det de var i stand til å ta imot av undervisning. Selv hadde jeg altså ingenting å påpeke av svikt.

Dette er et område med liten kunnskap. Etter mitt syn blir ME-rammede familier ofte møtt med manglende forståelse. Jeg syntes familien ble mistenkeliggjort, og at man var ensidige i sitt syn på dem. Jeg har derfor på generelt grunnlag engasjert meg i at dette er et område som trenger større oppmerksomhet fra myndighetene gjennom blant annet forskning og kunnskapsdeling.

Fylkeslege/ avdelingsdirektør i fylket

Viser til din vedlagte artikkel. Jeg har, med hjelp fra utdanningsavdelingen her hos oss, gjennomgått sakene vi har vedrørende familien hos Fylkesmannen i Aktuelt fylke.

Det stemmer at utdanningsavdelingen hadde en sak i 2012, og Helse, sosial og barnevernavdelingen hadde saker i 2014, som gjaldt BPA, og i 2015, der det ble bedt om settebarnevern. Svaret vedrørende settebarnevern ble sendt til advokaten som representerte familien i januar 2015, mindre enn en måned etter at begjæringen ble framsatt.